دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین
معاونت بهداشتی

طراحی و تهیه کاورهای متحدالشکل و رعایت رنگ بندی بر اساس نقش ها در چارت فرماندهی حادثه (ICS) در مراکز بهداشت استان قزوین

تهیه و تنظیم:

مهندس حمید گلناری – کارشناس مسئول امور مدیریت کاهش خطر بلایا و حوادث غیر مترقبه مرکز بهداشت استان قزوین

۱۴۰۰

گزارش تهیه کاورهای متحدالشکل تیپ مراکز بهداشت استان قزوین

و کاورهای جدید با رعایت رنگ بندی در تعیین نقش ها و اصول چارت فرماندهی حادثه (ICS)

نسل اول کاورهای متحدالشکل در مراکز بهداشت استان قزوین:

مراکز بهداشت استان قزوین تا اواخر دهه ۸۰ فاقد هرگونه لباس عملیاتی متحدالشکل و کاورهای امدادی برای پوشش همکاران در صحنه های بلایا و مخاطرات و یا طرح هائی از قبیل طرح سلامت نوروزی و تمرین ها و مانورها بودند. با راه اندازی سامانه فوریتهای سلامت محیط و کار در دهه ۸۰ کاورهایی از سوی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت طراحی و به کلیه دانشگاه های کشور ارسال شد که آنها اولین و تنها لباس های متحدالشکلی بود که در سیستم حوزه بهداشتی وزارت بهداشت توسط همکاران واحد بهداشت محیط استفاده می گردید. این کاورها که در شکل زیر نمونه آنها مشاهده می شوند، غالباً به رنگ های فسفری و یا نارنجی و دارای آرم فوریتهای سلامت محیط و کار و آرم معاونت بهداشت وزارت و دو نوار شبرنگی بودند. کاورهای مذکور مزیت های بسیار زیادی از جمله شکل دهی بازرسین بهداشت محیط و کارشناسان عملیاتی و اعزامی به صحنه مخاطرات و حوادث و تمرین ها و یا طرح های ضربتی و تشدید کنترلی مثل نوروز داشته و باعث مشخص بودن آنها از سایر افراد عادی جامعه در چنین صحنه ها و... می گردید. از طرفی معایب زیادی نیز بعد از طراحی و استفاده آنها مشاهده شد. برخی از معایب آنها عبارت بود از ناراضی بودن کارشناسان از رنگ و شکل آن که شبیه نیروهای امدادی ارگان های دیگر از قبیل پلیس و شهرداری و... بود و یا اینکه جنس مطلوبی نداشت. از معایب دیگر کاورهای مذکور، آن بود که فقط برای استفاده بازرسان بهداشت محیط تهیه شده بود و نیروهای عملیاتی دیگر حوزه بهداشت از جمله کارشناسان بیماریهای واگیر در تیم های واکنش سریع نمی توانستند از آنها استفاده نمایند. از معایب دیگر اینکه در آرم کاورهای مرکز سلامت محیط و کار، آرم دانشگاه و استان و شهرستان مربوطه مشخص نبود و در عملیات های پاسخ کشوری و یا منطقه ای در بروز بلایا تشخیص نیروهای هر دانشگاه سخت بود.

کاورهای تهیه شده توسط مرکز سلامت محیط و کار جهت بازرسین بهداشت محیط – طرح سلامت نوروزی ۱۳۹۴

نسل دوم کاورهای متحدالشکل در حوزه بهداشت:

با تشکیل گروه مدیریت خطر بلایا در سطح مرکز بهداشت استان و به تبع آن تشکیل واحدهای مدیریت خطر بلایا در شبکه ها و مراکز بهداشت استان قزوین، کمبود یک کاور متحدالشکل که تمامی واحدهای فنی بهداشتی بتوانند در صحنه های تمرین ها و طرح های ضربتی و پاسخ به بلایا استفاده کنند، بیش از پیش مشخص شد. واحد مدیریت خطر بلایا مرکز بهداشت شهید بلندیان قزوین به عنوان یکی از واحدهای خلاق و پیشرو در برنامه های مدیریت خطر بلایای استان قزوین، در سال ۱۳۹۲ یکی از سیاست های خود را برای طراحی کاور متحدالشکلی که بتواند توسط کلیه همکاران و کارشناسان واحدها مورد استفاده قرار گیرد و معایب کاورهای مرکز سلامت محیط و کار را نیز رفع نماید، قرار داد. پس از پیگیری های متعدد و با توجه به کمبود اعتبارات و نبودن دستورالعملی برای دوخت و تولید اینگونه کاورها در مراکز بهداشت کشور، در سال ۱۳۹۵ واحد مدیریت خطر بلایای شهرستان قزوین با رایزنی های مختلف با مراکز بهداشت سطح کشور، اولین کاورهای حوزه بهداشت در دانشگاه علوم پزشکی قزوین را طراحی و تهیه و عرضه کرد. این کاورها به صورت شکل و آرم های عمومی طراحی گردیده و توسط تمامی واحدهای مرکز بهداشت قابل استفاده بود و مورد استقبال همکاران از نظر رنگ و طراحی قرار گرفت.

طراحی این کاورها در قزوین، در برخی از مراکز بهداشت سطح کشور نیز مورد استقبال قرار گرفته و با الگو گرفتن از آن، اقدام به تهیه کاورهای مشابه کردند. بعد از طراحی این کاور توسط مرکز بهداشت شهید بلندیان قزوین و استقبال واحدها و مراکز بهداشت از آنها، معاونت بهداشتی دانشگاه نیز این خلاء را در سطح مراکز بهداشت دیگر استان مشاهده کرده و کاورهائی مشابه با طراحی مذکور برای مراکز بهداشت استان تهیه و در سطح شبکه های بهداشت و درمان توزیع کرد. همانگونه که در شکل زیر مشاهده می شود در این طراحی، کلاه آرم دار و جلیقه متحدالشکل با آرم های مرکز بهداشت و دانشگاه و معاونت بهداشت وزارت و یک نوار شبرنگی در ترکیبی از پارچه رنگ آبی و سفید تولید گردید.

کاور ها و کلاه های طراحی شده توسط مرکز بهداشت شهید بلندیان قزوین– تمرین میدانی در سال ۹۶

کاور ها و کلاه های طراحی شده توسط مرکز بهداشت شهید بلندیان قزوین – تمرین هفته پدافند غیر عامل در سال ۹۶

کاورهای تهیه شده توسط معاونت بهداشتی –در سال ۹۷

نسل سوم کاورهای متحدالشکل در حوزه مراکز بهداشت استان قزوین:

پس از طراحی و تولید و استفاده از کاورهای تیپ مراکز بهداشت استان قزوین، از سال ۹۶ الی ۹۹ یکسری معایب دیگر نیز برای نسل دوم کاورها مشخص شد. یکی از مشکلات این کاورها، رعایت نشدن اصول چارت فرماندهی حادثه (ICS) در تعیین نقش پرسنل در آنها بود. به این معنی که نیروهایی به عنوان اداری، پشتیبانی و راننده به همراه تیم عملیاتی فنی به صحنه حوادث و مخاطرات و... اعزام می شدند که فاقد کاور بودند و یا مجبور بودند کاور تیم های عملیاتی را بر تن نمایند. این موضوع باعث می شد که نقش و نوع خدماتی که توسط افراد ارائه می شوند در کاورها مشخص نشود.

با اپیدمی کووید ۱۹ به عنوان یک پاندمی جهانی و مخاطره بزرگ زیستی در جهان و ایران، نیاز مراکز بهداشت به کاور و پوشش های متحدالشکل در همکاران و تیم های عملیاتی بیشتر به چشم خورد. لذا مرکز بهداشت شهید بلندیان قزوین به عنوان اولین طراح در تلفیق و ادغام رنگ بندی نقش ها در چارت فرماندهی حادثه با کاورهای طراحی شده قبلی خود در سطح کشور مطرح شد. طبق بررسی های انجام شده تا سال ۹۹ هیچ دانشگاهی کاورهای تیپ حوزه بهداشت خود را با اصول چارت فرماندهی حادثه (ICS) و رنگ بندی نقش های این چارت ادغام نکرده بود.

در طراحی جدید مرکز بهداشت شهید بلندیان قزوین کلیه اصول طراحی از جمله آرم ها، رنگ ها، تیپ ها و شکل آنها به گونه ای طراحی و دوخته و تهیه شد که هم کلیه کاورها تیپ و آرم مرکز بهداشت را داشته باشند و هم نواری بر اساس رنگ بندی نقش ها در چارت فرماندهی حادثه (ICS) نوع خدمتی که توسط افراد ارائه می شوند را مشخص نماید. این کاورها دارای نوارهای رنگ سفید ویژه افراد با عنوان فرمانده و مشاوران آن، نوارهای قرمز ویژه افراد عملیاتی، نوارهای زرد ویژه کارکنان پشتیبانی، نوارهای آبی ویژه کارکنان برنامه ریزی و نوارهای سبز ویژه کارکنان اداری و مالی بوده و نقش افراد در چارت فرماندهی حادثه (ICS) در قسمت همین نوارهای رنگی از قبیل عملیاتی، اداری مالی، برنامه ریزی، فرماندهی و پشتیبانی نوشته شده است.

کاروهای طراحی شده با رعایت رنگ بندی نقش در چارت فرماندهی حادثه توسط مرکز بهداشت قزوین – سال ۱۳۹۹